

BOGURODZICA

Wirtualna Biblioteka Literatury Polskiej

Uniwersytet Gdański • Polska.pl • NASK

Tekst pochodzi ze zbiorów
„Wirtualnej Biblioteki Literatury Polskiej”
Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego

SPIS TREŚCI

BOGURODZICA	3
TRANSKRYPCJA ZAPISU SPRZED 1408 ROKU	3
TRANSKRYPCJA ZAPISU Z POCZĄTKU XV WIEKU	5
TRANSKRYPCJA ZAPISU Z DRUGIEJ POŁOWY XV WIEKU	7
TRANSKRYPCJA ZAPISU W: JAN ŁASKI: COMMUNE INCLICTI POLONIE REGNI PRIVILEGIUM CONSTITUTIONUM ET INDULTUUM PUBLICITUS DECRETORUM APPROBATORUMQUE..., 1506	10
PRZEKŁAD ŁACIŃSKI Z POCZĄTKU XVI WIEKU [DRUGA REDAKCJA].....	13

BOGURODZICA

TRANSKRYPCJA ZAPISU SPRZED 1408 ROKU

1

Bogurodzica, dziewica, Bogiem sławiena Maryja!
Twego syna, Gospodzina, matko zwolena Maryja,
Zyszczy nam, spuści nam.
Kiryjelejzon.

2

Twego dzieła krzciciela, Bożyce,
Usłysz głosy, napełń myśli człowiecze.
Słysz modlitwę, jaż nosimy,
A dać raczy, jegoż prosimy,
A na świecie zbożny pobyt,
Po żywocie rajski przebyt.
Kiryjelejzon.

3

Nas dla wstał z martwych Syn Boży,
Wierzyż w to człowiecze zbożny,
Iż przez trud Bog swój lud odjął diablej strożej.

4

Przydał nam zdrowia wiecznego,
Starostę skował pkielnego,
Śmierć podjął, wspominał człowieka pirwego.

5

Jenże trudy cirzpiął zawierne,
Jeszcze był nie prześpiął zaśmierne,
Aliż sam Bog z martwych wstał.

6

Adamie, ty Boży kmieciu,
Ty siedzisz u Boga w wiecu,
Domieścisz twe dzieci, gdzie krolują anjeli.

7

Tegoż nas domieściż, Jezu Chryste miły,
Bychom z Tobą byli,
Gdzież się nam radują szwe niebieskie siły.

8

Była radość, była miłość, było widzenie
Tworca anjelskie bez końca,
Tuć się nam zwidziało diable potępienie.

9

Ni srebroz, ni złotem
Nas diabłu otkupił,
Swą mocą zastąpił.

10

Ciebie dla, człowiecze, dał Bog przekłóć sobie
Ręce, nodze obie.
Kry święta szła z boka na zbawienie tobie.

11

Wierzyż w to, człowiecze, iż Jezu Kryst prawy,
Cirzpiął za nas rany,
Swą świętą krew przelał za nas, krześcijany.

12

O duszy o grzeszne sam Bog pieczęć ima,
Diabłu ją otyma,
Gdzie to sam kroluje, k sob[ie] ją przy[i]ma.

13

Maryja dziewice, prośmy synka twego
Króla niebieskiego,
Aza nas uchowa ote wszego złego.

14

Amen...
... tako Bog Daj,
Bychom szli szwyćcy w raj.

TRANSKRYPCJA ZAPISU Z POCZĄTKU XV WIEKU

Bogurodzica, dziewica, Bogiem sławiena Maryja!
U twego syna, Gospodzina, matko zwolena Maryja!
Zyszczy nam, spuści nam.

Kirielejson.

Twego dzieła Krzciciela, bożyce,
Usłysz głosy, napelni myśli człowiecze.

Słysz modlitwę, jaż nosimy,

A dać raczy, jegoż prosimy,

A na świecie zbożny pobyt,

Po żywocie rajski przebyt.

Kirielejson.

Nas dla wstał z martwych syn boży,

Wierzyż w to człowiecze zbożny,

Iż przez trud Bog swój lud

Odjął diablej strożej.

Przydał nam zdrowia wiecznego,

Starostę skował pkielnego,

Śmierć podjął, wspominał

Człowieka pirwego.

Jenże trudy cirzpiął zawiernie,

Jeszcze był nie prześpiął zaśmierne,

Aliż sam Bog z martwych wstał.

Adamie, ty boży kmieciu,

Ty siedzisz u Boga [w] wiecu,

Domieściż tve dzieci,

Gdzie krolują anjeli.

Tegoż nas domieściż, Jezu Kryste miły,

Bychom z Tobą byli,

Gdzież się nam radują szwe niebieskie siły.

Była radość, była miłość, było widzenie tworca
Anjelskie bez końca,
Tuć się nam zwidziało diable potępienie.

Ni sźrzebrzem, ni złotem nas diabłu odkupił,
Swą mocą zastąpił.

Ciebie dla, człowiecze, dał Bog przekłóć sobie
Ręce, nodze obie.
Kry święta szła z boka na zbawienie tobie.

Wierzyż w to, człowiecze, iż Jezu Kryst prawy,
Cirpiał za nas rany,
Swą świętą krew' przelał za nas krześcijany.

O duszy o grzeszne sam Bog pieczęć ima,
Diabłu ją otyma,
Gdzie to sam kroluje, k sob[ie] ją przyma.

Maryja dziewice, prośmy synka twego
Kroła niebieskiego,
Haza nas huchowa ote wszego złego.
Amen tako Bog daj,
Bychom szli szwyćcy w raj.

TRANSKRYPCJA ZAPISU Z DRUGIEJ POŁOWY XV WIEKU

Bogurodzica, dziewica, Bogiem sławiena Maryja,
U twego syna Gospodzina matko zwolena Maryja!
Zyszczy nam, spuści nam.

Kirielejson.

Twego dzieła Krz[c]iciela, zbożnica,
Usłysz głosy, napelni myśli człowiecze.

Słysz modlitwę, jaż nosimy,

A dać raczy, jegoż prosimy:

Daj na świecie zbożny pobyt,

Po żywocie rajski przybytk.

Kirielejson.

Nas dla wstał z martwych syn boży,

Wierże w to człowi[e]cze zbożny,

Iż przez trud Bog swój lud

Odjął diablej strożej.

Przydał nam zdrowia wiecznego,

Starostę skował pkielnego,

Śmierć podjął, wspomionał

Człowieka pirzwego.

Jenże trudy cirzpiął przezmierne,

Jeszcze był nie przyśpiął zawierne,

Aliż sam Bog zmartwychwstał.

Adamie, ty boży kmieciu,

Ty siedzisz u Boga [w wiecu],

Donieś nas, swych dzieci,

Gdzież k[r]olują anjeli.

Tegoż nas domieściż, Jezu Chryste miły,

Bychom z Tobą byli,

Gdzież się nam radują szwe niebieskie siły.

Tam radość, tam miłość, tam widzenie tworca
Anjelskie [bez końca],
Tuć [się] nam wzjawilo diable potepienie.

Ni sźrzebrzem, ni złotem nas diabłu odkupił,
Swą mocą zastąpił.
Ciebie dla, człowiecze, dał Bog przekłóć sobie
Bok, ręce, nodze obie.
Kry święta szła z boka na zbawienie tobi[e].

Wierźże w to, człowiecze, iż Jezu Kryst prawy,
Cirpiał za nas rany,
Swą świętą krew' przelał za nas krześcijany.

O duszy o grzesznej sam Bog pieczą imiał,
Diabłu ją odejmał,
Gdzież to sam przebywał, tu ją k sobie przyjął.

Już nam czas , godzina grzecow si[ę] kajaci,
Bogu chwałę daci,
Ze wszemi siłami Boga miłowaci.

Maryja dziewice, prosi synka twego
Króla niebieskiego,
Abyć nas uchował ode wszego złego.
O święty Wocieszce,
U Bogaś w ucieszce,
Proś za nas Gospodna,
Panny Maryjej syna.

Święta Katarzyna,
Ty jeś Bogu miła,
Proś za nas Gospodna,
Panny Maryjej syna.

Wszyscy święci, proście,
Nam grzesznym spomoźcie,
Bysmy z wami bydlili,
Wiecznie Boga chwalili.

Poprośmy już Boga za króla polskiego
I za dziatki jego,
Aby je Bog uchował ode wszego złego.

Tegoż nas domieści, Jezu Kryste miły,
Bysmy z tobą byli,
Gdzie się nam radują wsze niebeskie siły.

Amen, amen, amen, amen, amen, amen,
Amen, tako Bog daj,
Bysmy poszli wszyscy w raj.

Święty Stanisławie,
Tyś u Boga w sławie,
Proś za nas Gospodna,
Panny Maryjej syna.

**TRANSKRYPCJA ZAPISU W:
JAN ŁASKI: COMMUNE INCLICTI POLONIE
REGNI PRIVILEGIUM CONSTITUTIONUM ET
INDULTUUM PUBLICITUS DECRETORUM
APPROBATORUMQUE..., 1506**

Prima omnium devotissima et tanquam vates regni Poloniae cantio seu canticum Bogarodzica manibus et oraculo sancti Adalberti Scripta, eius descriptio est primo dicta et oraculo sancti Adalberti Scripta, cuius descriptio est primo dicta ad conserenda cum hostibus certamina dedicata, primum in isto registri ordine locum vendicat.

Bogarodzica, dziewica, Bogiem sławiena Maryja,
U twego syna, Gospodzina, matko zwolona Maryja!
Zyszczy nam, spuści nam.

Kiryielejson.

Twego syna Krciciela zbozny czas,
Usłysz głosy, napelni myśli człowiecze.

Słysz modlitwę, jenże cie prosimy,

O o, dać raczy, jegoż prosimy:

Daj na świecie zbożny pobyt,

Po żywocie rajski przebyt.

Kyrielejson.

Narodził się nas dla syn boży.

W to wierzy człowiecze zbożny,

Iż przez trud Bog swój lud

Odjął diabł strożą.

Przydał nam zdrowia wiecznego,

Starostę skował pkielnego,

Śmierć podjął, wspomionał

Człowieka pirwego.

Jenże trudy cirpiał bezmiernie,
Jeszcze był nie przyśpiał zawierne,
Aliż sam Bog zmartwychwstał.

Adamie, ty Boży kmieciu,
Ty siedzisz u Boga [w] wiecu,
Donieś nas swe dzieci,
Gdzie krolują anjeli.

Tam radość, tam miłość, tam widzenie Tworca
Anjelskie bez końca,
Tuć się nam wzjawilo diable potępienie.

Ni sźrzebrzem, ni złotem nas diabłu otkupił,
Swą mocą zastąpił.
Ciebie dla, człowiecze, dał Bog przekłoć sobie
Bok, ręce, nodze obie.
Krew' święta szła z boka na zbawienie tobie.

Wierże w to, człowiecze, iż Jezu Kryst prawy,
Cirpiał za nas rany,
Swą świętą krew' przelał za nas, krześcijany.

O duszy o grzesznej sam Bog pieczą ima,
Diabłu ją odejma,
Gdzież to sam przebywa, k sobie ją przyjma.

Już nam czas, godzina, grzechow się kajaci,
Bogu chwałę daci,
Ze wszemi siłami Boga miłowaci.

Maryja dziewica, prosi synka twego
Kroła niebieskiego,
Aby nas uchowa ode wszego złego.

Wszystcy święci, proście,
Nas grzeszne wspomóżcie,
Bysmy z wami byli,
Jezu Krysta chwalili.

Tegoż nas domieści, Jezu Chryste miły,
Bysmy z tobą byli,
Gdzie się nam radują już niebieskie siły.

Amen, amen, amen, amen, amen, amen,
Amen, tako Bog daj,
Bysmy poszli wszyscy w raj,
Gdzież krolują anjeli.

**PRZEKŁAD ŁACIŃSKI
Z POCZĄTKU XVI WIEKU
[DRUGA REDAKCJA]**

Deigenitrix illibata, Dei dicata Maria,
Apud tuum filium es electa, Maria,
Lucreis, veniam et miserere

Tui Domini Baptisam parens Dei,
Audi vota, reple vota mentes hominum,
Audi preces, quas ferimus,
Refunde, redde hoc, quod quesumus:
Da in hoc esse celi esse.
Domine, miserere.

Consurge nos propter Deum
Hac sede homo faustus,
Dum perduxit populum,
Abduxit baratro sinum.

Nos adiit statu eterno,
Vinclavit caput inferno,
Necem sumpsit recolens
Hominem primevum.

adam, tu plasma Dei,
Tu es vir veri consilii,
Fac, ut tui pusilli
Sint in arce celi.

Immensa qui preces sutulit
Pro fidis sistere voluit,
Donec met El consurit.

Fuit El caritas, fuit pietas, visa est eterna
Angeli superna
Iaccio demonum claruit eterna.

Auro nec argeno nos dyabulo redemit,
Sua vi intervenit.
Homo, causa tui dedit
Manus, pedes figi,
Cruor fluxit, sanguis ad salutem tibi.

Ibi nos deducas, Iesu Criste pie,
Ibi devenire,
Queamus regnare tecum sine fine.

Maria, mater pia, ora tuum natum,
Ut nobis sanaret populum sceleratum.
Amen, amen.

TEKST BOGURODZICY,
TRANSKRYPCJE TEKSTU I PRZEKŁAD ŁACIŃSKI NA PODSTAWIE:
BOGURODZICA. OPRACOWAŁ J. WORONCZAK, WSTĘP JĘZYKOZNAWCZY: E.
OSTROWSKA.

OPRACOWANIE: MAREK ADAMIEC
WSPÓLPRACA: H&M